

Så bör EU:s jordbrukspolitik förbättras

Efter år 2013 tar nuvarande programperiod slut och EU:s program och fonder kommer då att förändras. I Sverige pågår just nu ett intensivt arbete på Landsbygdsdepartementet och Jordbruksverket med att planera hur dessa förändringar ska genomföras. För att EU:s jordbrukspolitik ska bli en verklig kraft för företagsamma, hållbara bygder ser Hela Sverige ska leva att flera viktiga förändringar måste till.

Hela Sverige ska levas arbete har sin utgångspunkt i lokal utveckling för hållbara bygder i ett hållbart samhälle. Genom ett lokalt engagemang startas processer som leder till företagande och utveckling i lokalsamhället. Våra nära 5 000 lokala utvecklingsgrupper mobiliserar medborgarna, organiserar utvecklingsarbetet och integrerar den lokala nivån i samhället i övrigt. Vår uppfattning är att jordbrukspolitiken efter 2013 ska innebära ett stort steg mot en allmän landsbygdspolitik. Småföretagande allmänt, energi, miljö, service, lokal infrastruktur (till exempel bredband) ska ges rejält med utrymme.

Resurserna måste styras till de bygder som bäst behöver stöd, det vill säga skogs- och fjällbygder samt skärgårdar. Gleshet, avfolkning och arbetslöshet ska väga tungt vid fördelningen.

Under nuvarande period har medel som avsatts för byutveckling i Landsbygdsprogrammet flyttats till andra delar av programmet med hänvisning till liten efterfrågan. Helt fel anser vi! Det behövs istället en radikalt förbättrad coachning, rådgivning och utbildning för lokala initiativ, då behoven är stora och potentialen betydande. Coachningen bör också riktas till kvinnor, unga och invandrare som erfarenhetsmässigt har svårt att ta del av resurserna.

Regelverken måste förenklas för att förbättra möjligheterna att finansiera små utvecklingsprojekt. Enkla startstöd till nya initiativ och innovativa idéer ska prioriteras. Checkar, klumpsummor, förskott, ideell finansiering, snabb handläggning och stickprov istället för total kontroll är viktiga element.

Stöden bör även riktas mot processer och strukturbyggande som komplement till de mer kortsiktiga stöden. Detta för att systematiskt stärka byarörelsens 5 000 lokala utvecklingsgrupper demokratiskt, socialt och ekonomiskt, som den första samhällsnivån i samspel med sina kommuner. Det här måste prioriteras högt i den nationella tillämpningen.

Våra myndigheter måste få till en förbättrad samordning mellan politikområden av betydelse för lokal utveckling. Det lilla och lokala riskerar – som vanligt – att falla mellan de olika fondernas program och skyfflas runt likt Svarte Petter. Förslaget öppnar möjligheter som måste utnyttjas, exempelvis ett ökat utrymme inom alla fonder för Leader.

Sist men inte minst anser Hela Sverige ska leva att den nya programperioden måste ge en tydlig kursändring mot ett hållbart samhälle. Bland annat genom projektstöd till lokalt omställningsarbete för hållbara bygder. Miljöprofilen är i EU-kommissionens förslag av mer kosmetisk karaktär.

Maktavarna måste ta till sig av den kritik mot jordbruks-/landsbygdpolitiken som kommer från oss som jobbar med lokal utveckling. Byarörelsens lokala utvecklingsgrupper får landsbygden att utvecklas!

Inez Abrahamzon, ordförande Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Staffan Bond, verksamhetschef Riksorganisationen Hela Sverige ska leva